

Granskningsutlåtande för detaljplan Abisko 1:22 m.fl., bostäder

Kommunstyrelsen beslutade 2018-06-11 § 201 att skicka ut detaljplanen för granskning. Detaljplanen hanteras med normalt planförfarande. Under granskningstiden, som har pågått mellan den 27 juni – 24 augusti 2018, har granskning skett med berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen. Granskningshandlingar har skickats ut till ovan nämnda, vilka har beretts tillfälle att yttra sig över upprättat detaljplaneförslag. Under granskningstiden har totalt nio skriftliga yttranden inkommit. Gabna samebyn har fått mera tid att yttra sig och lämnat yttrandet 2018-09-14.

Granskningsutlåtandet redovisar samtliga av de skriftliga synpunkterna som har inkommit under granskningen samt kommentarer till dessa. Samtliga skriftliga inkomna synpunkter förvaras i sin helhet i planakten i arkivet på stadsbyggnadsförvaltningen.

Yttranden har inkommit enligt följande:

YTTRANDEN OCH KOMMENTARER

1. Länsstyrelsen	2018-08-24
2. Bergsstaten	2018-06-26
3. Lantmäteriet	2018-07-05
4. Miljö- och byggnadsförvaltning	2018-07-16
5. Försvarsmakten	2018-08-22
6. Trafikverket	2018-08-23
7. Tekniska verken	2018-08-23
8. Sveriges geologiska undersökning (SGU)	2018-08-23
9. Privatperson	2018-08-24
10. Gabna sameby	2018-09-14

1. Länsstyrelsen, 2018-08-24

Planområdet har minskats till en tredjedel sedan samrådet, så att befintliga villor samt obebyggt område lämnats utanför detaljplanen.

Buller från järnvägen

Om en detaljplan avser en eller flera bostadsbyggnader ska planbeskrivningen om det inte är obehövligt till bullersituationen, innehålla en redovisning av beräknade värden för omgivningsbuller, vid bostädernas fasad och vid uteplats i enlighet med 4 kap 33a§ plan- och bygglagen. Vid beräkningen skall även hänsyn till framtida trafik tas.

En bullerutredning för buller från järnvägen (daterad 2011) har tagits fram med prognosår 2020. Denna tidshorisont är för kort. Enligt både Boverket och

Trafikverket används normalt år 2040 som prognosår vid järnvägstrafik. I de fall där förändringar som påverkar bullersituationen planeras, och nya förutsättningar är kända, måste detta tas med i bedömningen. Länsstyrelsen anser att beräkningarna ska uppdateras och anpassas till nu gällande förutsättningar och till aktuellt planförslag samt att prognosår 2040 används. Kommunen har infört planbestämmelse om att riktvärde för buller inte får överstigas, varför det är viktigt att kommunen säkerställer att planbestämmelsen är möjlig att följa.

Kommunen konstaterar att det behövs bullerskyddande åtgärder för att klara bullervärden enligt förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216). Det bör av planbeskrivningen framgå hur bullerplanket ska utformas och var det ska placeras för att gällande riktvärden ska klaras samt för att utblick från järnvägsområdet kan bevaras på bästa sätt.

Planbestämmelser

Enligt Boverket kan en detaljplan reglera skyddsåtgärder såsom exempelvis bullerplank i detta planförslag för att motverka risker och störningar. Det går även att ange högsta tillåtna nivåer för vissa störningar som exempelvis buller som i detta planförslag. Bestämmelser avseende skydd mot störningar rekommenderas att användas och att det enligt Boverket betecknas på plankartan med m. I bestämmelsetexten ska en hänvisning till vilka riktvärden som avses tilläggas. Det är också viktigt att i planbeskrivningen klarlägga hur drift och underhåll av planket är avsedd att skötas. För att säkerställa att bestämmelsen om bullerplank kommer till stånd rekommenderar Länsstyrelsen att den kompletteras med en administrativ bestämmelse om villkor för lov eller startbesked.

En planbestämmelse p2 om att ”byggnaders utseende ska förstärka Abiskos karaktär” har införts. Denna bestämmelse är svårtolkad, går därför inte att följa upp och har därmed inte rättsverkan. Innebörden av bestämmelsen behöver preciseras och beskrivas. Kommunen kan också komplettera planförslaget med fler illustrationer av hurdana hus som kan uppföras utifrån ställda krav. Kommunen anger i bestämmelsen också att det för områdets karaktär är viktigt att marknivån inte ändras väsentligt. Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att införa planbestämmelser om plushöjd för att säkerställa detta.

Kulturmiljö

I samrådsskedet ansåg kommunen att använda komplementbyggnader som är bullerdämpande i stället för bullerplank. Då kommunen har infört en planbestämmelse som anger att en bullerskärm ska byggas vid Lapportsvägen för att avgränsa buller från järnvägen, är bullerplankets placering och utformning viktig för bevarande av utblick/fjällutsikt från järnvägsområdet. I planbeskrivningen anges att ”det går att se Lapporten obehindrat från detaljplaneområdet” – men går det från järnvägsområdet som är kärna i riksintresse kulturmiljö?

Klimat

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver komplettera detaljplanen avseende utredning och bedömning av klimatförändringars effekter på planen. I samrådsredogörelsen anger kommunen att: ”Det finns ett kapitel i dagvattenutredningen om översvämning och klimat. Planbeskrivningen kompletteras med det. Projektering av området innebär mera detaljerade och konkreta lösningar omkring det.”

Av handlingarna framgår fortfarande inte hur man tagit hänsyn till klimatförändringarnas effekter. Den dagvattenutredning man hänvisar till, finns inte bilagd i handlingarna. Den är genomförd 2015, innan samrådsskedet.

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inte några invändningar mot planförslaget som skulle kunna leda till att beslutet att anta detaljplanen behöver prövas enligt bestämmelserna i 11 kap 10 § plan- och bygglagen.

Samråd

Samråd har hållits med Länsstyrelsens enheter för miljöskydd, naturmiljö, naturresurs och rennärning samt med enheten för samhällsskydd.

Kommentar: Bullerutredningen är uppdaterad. Bullernivåer för malmtrafiken på järnvägen är mätt år 2019. I bullerutredningen är trafikuppgifterna uppdaterade med prognosår 2040. Största tillåtna hastigheten för varje tågtyp har använts i beräkningarna. På grund av den tekniska utveckling av tågtyper blir bullernivåer lägre än vad den tidigare bullerutredningen (från år 2011) visade.

Bullernivåer vid bostädernas fasad och uteplatser är redovisade i planbeskrivningen. Bullerskyddsskärmar vid kvartersgräns skall vara helt tät, tre meter höga och ha en ytskikt av minst 15 kg/m². Den får inte ha hål eller springor mot anslutande byggnader eller mot marken. Konstruktionen kan byggas av olika material, som exempelvis trä, metall, betong/sten/leca, eller transparenta material. Skärmar med absorberande yta bör användas om det finns risk att andra bostäder påverkas av reflekterande ljud från skärmen. Planbeskrivningen har kompletteras med uppgifterna. Planbestämmelser angående bulleråtgärder korrigeras.

Abiskos karaktär är preciserat och beskriven i planbeskrivningen. Kommunen har bestämt sedan tidigare att börja kvartersplanera detaljplan med tomtkän. Permanenta bostäder kommer inte att kunna byggas i första skedet så länge helikopter verksamheten kvarstår. Om kvartersområdena byggs för bostäder - turism, möjliggör detta att flera aktörer utvecklar/genomför ett kvarter i samverkan för optimal markanvändning. Det blir viktigt att dela uppfattning om vad Abiskos karaktär är och hur den kan förstärkas.

Texten i planbeskrivningen om utsikter tydliggörs. Det är viktigt att ta hänsyn till områdets karaktär i gestaltning av bullerskärmar. Skärmar behöver byggas i direkt anslutning till byggnadsfasader. Därför behöver de passa till både järnvägens kulturmiljö och nybyggnation. Bullerskärmar kommer att hindra utblickar mellan detaljplanens kvartersområden och järnvägsbebyggelsen. Det finns i dagsläget redan visuella hinder på bangården som delvis bryter utblickar. Lapporten går även i fortsättningen att se obehindrat från järnvägsstationen.

Kommunen anser att det inte behövs införas plushöjder för att reglera marknivåer. Det finns en bestämmelse om att marknivån inte får förändras väsentligt. Terrängen är delvis svår att bygga på. Plushöjder kan därmed bli ett hinder i genomförandet av detaljplanen. Klimatförändringens effekter på detaljplanen är kompletterade i planbeskrivningen. Dagvattenlösningen dimentioneras i projekteringsskedet.

2. Bergsstaten, 2018-06-26

I det aktuella området finns inga nu gällande tillstånd enligt minerallagen. Bergsstaten har därför ingen erinran eller andra synpunkter på planförslaget.

Kommentar: -

3. Lantmäteriet, 2018-07-05

Delar av planen som bör förbättras

Markreservat täcker hela planområdet

Markreservat (i detta fall avseende g-område) ska enligt Boverkets rekommendationer redovisas på olika sätt beroende på när planläggningen startats:

- för ÄPBL-planer samt PBL-planer med planstart fram till december 2014 redovisas markreservat som egenskapsbestämmelser och avgränsas med egenskapsgränser eller i förekommande fall användnings-/planområdesgränser.

- för PBL-planer med planstart från januari 2015 ska markreservat redovisas som administrativa bestämmelser och omges av administrativa gränser eller i förekommande fall användnings-/planområdesgränser.

I det aktuella planförslaget redovisas markreservatet som en administrativ bestämmelse trots att planstart var 20:e mars 2014.

Då beteckning "g" saknas i plankartan gäller bestämmelsen inom hela planområdet. Effekten blir att all mark inom planområdet omfattas av de begränsningar som markreservatet medför vid exempelvis bygglovsprövning. Kommunen bör därför lokalisera g-området för att bestämmelsen ska fungera som tänkt alternativt ta bort markreservatet.

Delar av planen som skulle kunna förbättras
(Under denna rubrik redovisas synpunkter som inte direkt ligger inom Lantmäteriets lagstadgade bevakningsområden, men som enligt Lantmäteriet skulle förbättra detaljplanen.)

Grundkarta

Aktualitetsdatum för fastighetsredovisningen respektive övriga detaljer i grundkartan är föråldrad (2011-06-15 enligt plankartan, 2016 enligt planbeskrivningen). Det är viktigt att grundkartan är aktuell i varje steg av planprocessen för att det ska vara lätt att överblicka de förutsättningar som finns för planläggningen.

Utskriftsformat plankartan

På plankartan saknas redovisning av vilket utskriftsformat som ska användas för att den angivna skalan ska stämma.

Plankartan följer inte Boverkets rekommendationer

Regeringen har i flera sammanhang betonat vikten av att detaljplanerna utformas på ett enhetligt sätt för att underlätta framtida digitalisering och förenkla byggprocessen. Detaljplanen tas fram enligt PBL med de regler som gäller för detaljplaner med planstart under tiden fram till och med december 2014. För denna typ av detaljplaner bör som bekant PBL Kunskapsbanken (i den form som gällde fram till årsskiftet 2014/2015), tillämpas som Boverkets rekommendationer för utformning av planen. Plankartans utformning uppfyller inte dessa råd på följande punkter och det finns inget motiv angivet till varför så har skett:

- Allmän plats bör enligt rekommendationerna benämnas som HUVUDGATA beträffande trafik mellan olika områden inom en tätort samt LOKALGATA beträffande trafik som har sitt mål vid gatan.
- Somliga planbestämmelser har i planförslaget annan beteckning än vad som rekommenderas, exempelvis följande:
  - Bestämmelse om skydd mot störningar bör enligt rekommendationerna betecknas med "m" alternativt "plank".
  - Bestämmelse om hur mark och vegetation ska anordnas bör betecknas med "n".
  - Bevarandet av viss växtlighet kan regleras med skyddsbestämmelse "q".
  - Ändrad lovplikt är en administrativ bestämmelse som bör betecknas med "a".
  - Bestämmelse om vind bör betecknas med "v". Det bör även observeras att vind normalt får anordnas om inget annat anges i planen. Om det däremot inte får anordnas vind så behöver det regleras i planen. Planbestämmelsen kan således anses överflödig.
- Hänvisning till aktuella paragrafer i PBL är inte nödvändigt, men är förstås upplysande och bra.

Tydlighetskravet

Lantmäteriet bedömer det tveksamt huruvida planbestämmelser såsom "All utomhusbelysning ska vara genomtänkt och motiverat samt får inte orsaka ljusföroreningar i omgivningen" och "Byggnaders utseende skall förstärka Abiskos karaktär" uppfyller tydlighetskravet som uppställs i 4 kap. 32 § PBL. Planbestämmelserna riskerar att bli svårtolkade vid framtida prövningar.

Endast u-område säkerställer inte ledningarna

Inom planområdets östra del finns u-områden utlagda. Genom att lägga ut markreservatet för allmännyttiga underjordiska ledningar ser kommunen dels till så att det inte blir planstridigt att

lägga dessa på kvartersmark och dels att lovpliktiga åtgärder inte kan utföras som hindrar ledningen. För att säkerställa att ledningarna får vara kvar behöver normalt sett ledningsrätt eller servitut upplåtas. Detta är inte beskrivet i genomförandeavsnittet av planbeskrivningen. Det är inte heller beskrivet vilka ledningar som u-området avser att skydda.

Gällande planer

Lantmäteriet har noterat att planområdet berör Järnvägsplan: Abisko östra, malmbanan (2584-P11/4). Redogörelse beträffande detta saknas i planbeskrivningen.

Övrigt

I planbeskrivningen anges att råvattenledning planläggs inom allmän plats – NATUR. I plankartan saknas allmän plats – NATUR.

Kommentar:

Planbeskrivningen och plankartan har ändrats enligt följande;

- *Områden för markreservat är ändrade till beteckning "g" i plankartan.*
- *Grundkartan är uppdaterad och aktuell. Utskriftsformat med skalan är tillagd på kartan.*
- *Gatubestämmelsen är korrigerad. Huvudgatan är borttagen.*
- *Bestämmelse om skydd mot störningar är betecknad med "m".*
- *Bestämmelsen om att vind får inredas är borttagen.*
- *Planbestämmelsen om Abiskos karaktär är borttagen. "Marknivån får inte förändras väsentligt. Planbestämmelsen betecknas med "n".*
- *Bestämmelsen om ljusföroreningar är borttagen. Planbestämmelsen om reklamskyltar anses som en tillräcklig reglering.*
- *En del ledningar kommer att flyttas till gatuområdet i detaljplanens genomförande. Information om ledningar tydliggörs i planbeskrivningen.*
- *Järnvägsplan är uppdaterad i planbeskrivningen.*
- *Texten om NATUR-området korrigeras.*

4. Miljö och byggnadsförvaltningen, 2018-07-16

I bestämmelserna syns inte BONK utan endast ONK och B. En bestämmelse med särskild färg bör finnas för BONK om inte varje bokstav har egen bestämmelse. Formulera om "Civila helikopterverksamhet..." (språk). Skoterled på GATA1 bör tydliggöras. Får man köra skoter på hela GATA1? Bestämmelsen om ljus och störningar är svår att tolka vid bygglovshandläggning. Ni bör precisera.

Byggnadsarean i procent är besvärlig att hantera i bygglovskede. Bygglövskontoret föredrar ett antal kvadratmeter per fastighet. Bestämmelsen om minsta byggnadsarean per fastighet kan orsaka att bygglov inte kan beviljas om man tänker bygga i etapper eller i olika ansökningar. Av erfarenhet ser vi att byggherrar bygger alltid så mycket som möjligt.

Bestämmelsen om bullerskärm bör ändras till "får byggas". Vi kan inte tvinga en byggherre att bygga. Tänk på att vi inte kan bevilja bygglov för plank på prickmark. Formulera om "natur måste bevaras i obebyggda delar..." Även om det finns byggrätt kvar kan detta förhindra ny bebyggelse. "Bara en anslutning till tomten" Om ni menar infart bör detta ändras. Anslutning kan vara VA, bredband...

"Förstärka Abiskos karaktär" Bör preciseras för att hjälpa oss fatta beslut. "Byggnaden har utökad lovplikt [...] gäller åtgärder som riskerar att påverka byggnadens väl bevarande exteriör". Bör preciseras. T.ex. Bygglov krävs alltid för fasadåtgärder.

Kommentar: *Planbestämmelserna korrigeras och tydliggörs. Man får köra skoter på hela lokalgatan. Planbestämmelsen om störningar är borttagen. Byggnadsarean ges i procent därför att kvartersmark kan avstyckas på flera olika sätt. Då går byggrätten att dela rättvist enligt fastighetsytan. Bestämmelsen om minsta byggnadsarean är borttagen. Att bygga bullerskärm är obligatoriskt. Bullerbestämmelsen är justerat. Planbeskrivningen beskriver*

vad Abiskos karaktärer är och hur nybyggnation kan förstärka den. Planbestämmelsen är borttagen.

---

5. Försvarsmakten, 2018-08-22

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende men har följande synpunkter. I planbeskrivningen redovisas bullerkartor med beräknade bullervärden för den militära helikoptertrafiken vid Abisko flygplats. Försvarsmakten önskar att dessa bullerkartor utgår. Försvarsmakten ser en risk att kartorna feltolkas, särskilt då kartorna används för att beskriva ljudnivåer för civil helikoptertrafik (se särskilt bild 16). De av Försvarsmakten tillhandahållna bullerkartorna utgör endast planeringsunderlag för den militära helikoptertrafiken och ska inte sammanblandas med civil trafik. Försvarsmakten bedömer att det är tillräckligt att i text beskriva bullersituationen i området.

Kommentar: *Försvarsmaktens bullerkartor är borttagna från planbeskrivningen.*

---

6. Trafikverket, 2018-08-23

Trafikverket har regeringens uppdrag att ta fram och tillhandahålla trafikprognoser för alla trafikslag inom såväl persontrafik- som godstransportsektorn. Syftet med dessa så kallade Basprognoser är bland annat att utgöra underlag för samhällsekonomiska analyser av åtgärder som påverkar transportsystemet. Basprognoserna används också som underlag i andra utredningar t ex avseende buller.

Nya prognoser tas fram vartannat år och gäller då från 1 april det året. I samband med detta förändras beräkningsförutsättningar och nya verktygsversioner blir gällande. Dock görs större förändringar av indata och prognosår vart fjärde år. Trafikverkets prognoser tas fram gällande från ett visst basår som speglar ett nuläge, och för två framtida prognosår. Gällande basprognoser är från 1 april 2018 och framtida trafik prognosticeras för år 2040. Basprognosen för järnväg anger antal tåg. I vissa fall kan detta vara tillräckligt men i andra fall kan man behöva specificeringar i form av tågtyper, längder och dygnsfördelning.

Bullerutredningen som redovisas i planbeskrivningen är enligt uppgift utförd år 2011. Det är olyckligt att bullerutredningen inte sedan samrådet har uppdaterats med avseende på ingående värden för nuvarande och framtida tågtrafik. I handlingen redovisas tågtrafik för 2013 och prognosen för år 2020 vilket är inaktuella siffror.

Nedan länk leder till de basprognoser som ska användas som underlag vid bullerutredning avseende järnvägstrafiken. <https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/Planerings--och-analysmetoder/Samhallsekonomisk-analys-och-trafikanalys/Kort-om-trafikprognoser/?expandid=collapseAccordion279641#collapseAccordion279641>
Det är bra att plankartan reglerar att riktvärden avseende buller ej får överskridas samt att bullerskydd ska åstadkommas genom placering av byggnader, byggnadsteknik och bullerskärmar vid Lapportsvägen. Kommunen behöver med bullerutredningen som underlag säkerställa att dessa åtgärder ger önskad effekt. Huvudregeln är att bullernivåerna inte bör överskrida de riktvärden som beskrivs i förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Detta bör förtydligas i planbestämmelserna.

Planen omfattar del av Trafikverkets järnvägsfastighet. Kommunen bör för att garantera planens genomförande, innan planen antas säkerställa markåtkomsten genom att överenskommelse träffas med Trafikverket samt att avtal upprättas om hur genomförandet ska ske utan att Trafikverkets verksamhet blir lidande.

Kommentar:

Abiskos detaljplan har diskuterats med Trafikverket under många år. Den har varit på samråd och granskning flera gånger under tidigare och nuvarande planprocess. Önskvärt hade varit om Trafikverket kommenterat bullerutredningens aktualitet i tidigare skeden. Bullerutredningar för järnvägen och E10 är uppdaterade med prognosår 2040.

Planbestämmelsen om buller korrigeras. Planbestämmelser får ej innehålla anvisningar till andra lagstiftningar. Förordningen beskrivs i planbeskrivningen. Kommunen är i dialog med Trafikverket om järnvägsfastigheten, men detaljplanen behöver vinna laga kraft innan avtalsskedet påbörjas.

---

7. Tekniska verken, 2018-09-12

Tekniska Verken i Kiruna AB (TVAB) har tagit del av granskningshandlingar för detaljplan angående rubricerat ärende. Förslag till tillägg och komplettering av texten i planbeskrivningen är angivet (med rött) i kursiv stil. Tekniska Verken lämnar följande yttrande:

PLANBESKRIVNING

2 UTGÅNGSPUNKTER

2.1 Ställningstagande

2.1.4 Kommunala beslut i övrigt

Korrigeras första meningen i tredje stycket enligt: *Kiruna kommun via Tekniska Verken fortsätter påbörjat arbete med att så småningom övergå från ytvatten till grundvattentäkt i Abisko.* Korrigeras sista stycket enligt: *Kiruna kommun/kommunkontoret har beställt en utredning av VA-kapaciteten i Abisko, den blev färdig i slutet av 2017.* Korrigeras ”Efter samrådsskedet beställde Tekniska Verken en kapacitetsutredning av befintligt reningsverk i Abisko” till ”*Tidigare utredning av kapaciteten visar att ytterligare ca 40-60 personekvivalenter kan anslutas till befintligt avloppsreningsverk.*”

Kommentar till stycket om vattenskyddsområde för planerad grundvattentäkt i samband med tidigare detaljplaneområde. Det förslag till vattenskyddsområde som refereras till i handlingarna är gamla förslag för de brunnar som borrats tidigare (2008 och tidigare). Under 2017 har nya grundvattenbrunnar borrats, vilka ligger längre bort från det aktuella planområdet. Just nu pågår undersökning av dessa brunnars kapacitet. När undersökning avslutas (ht 2018) kommer beslut att tas om någon av de tidigare brunnarna ska användas samt ett nytt vattenskyddsområde arbetas fram. Med största sannolikhet kommer vattenskyddsområdet inte att beröra det aktuella planområdet.

2.1.5 Behovsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning

Korrigeras mening i mitten av stycket enligt: *På uppdrag av kommunen har en VA-kapacitetsutredning gjorts och nytt vattenskyddsområde för planerad grundvattentäkt kommer att utredas.*

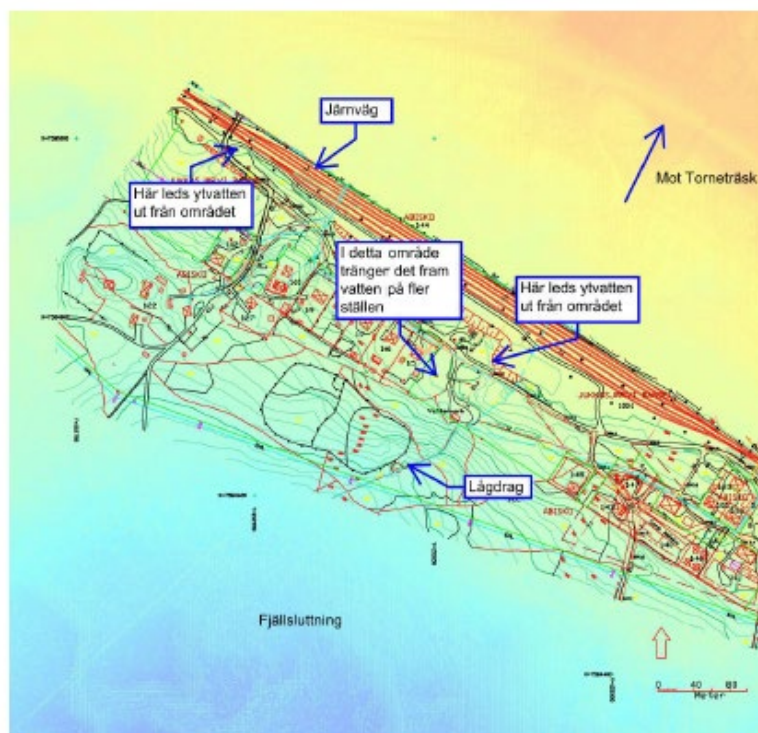
2 UTGÅNGSPUNKTER

2.2 Planeringsförutsättningar

2.2.1 Naturmiljö

Delområde 2

Det finns två ställen inom området där dagvattnet kan ledas mot Torneträsk under järnvägen, se bild nedan (Källa: Dagvattenutredning, Ramböll, 2015). Den västra punkten ligger väldigt långt bort från detaljplaneområdet, därför bör den östra punkten användas som dagvattenlösning. Det planerade avskärande diket söder om delområde 2 går att avleda från öster till väster, men kommer att behöva ledas rakt genom delområde 3 till utsläppspunkten.

Figur 2 Aktuellt område där markens nivåer illustreras med olika färger. Från högre liggande terräng i blått till lägre via gult till lägsta i röd nyans.

Rekommendationer

Enligt utförda Geotekniska undersökningar så rekommenderas inom flera delområden generellt hög grundläggningsnivå av byggnader samt förstärkt dränering, med avseende på den höga grundvattennivån. Även detta kanske borde regleras med en planbestämmelse för att säkerställa att lämpliga åtgärder utförs i bygglovsskedet?

2.2.7 Näringsliv och service

Renhållning (rubriken och ämnet saknas i planhandlingarna)

Det finns inget avsnitt om hur avfallshanteringen ska lösas i området och behöver därför beskrivas i detaljplanen.

Om området bebyggs med flerbostadshus anser Tekniska Verken att fastighetsnära insamling bör prioriteras, d.v.s. full källsortering nära bostaden vilket bidrar till bättre sortering. Regeringen har fattat beslut om förordningsändring som på sikt kommer innebära att insamlingen av förpackningar och returpapper ska ske bostadsnära.

Hur stort ett avfallsutrymme behöver vara beror på antalet och typ av hushåll eller verksamhet, avfallsmängder, insamlingsteknik, hämtningsintervall och om det förekommer källsortering (fastighetsnära insamling). Mängden avfall som behöver hämtas kan variera stort, det finns inga normalhushåll. I bostadsområde med många barnfamiljer blir avfallsmängderna större än om det finns fler äldre i området. Det är även viktigt att vid dimensionering av avfallsutrymmen ge möjlighet till flexibilitet eftersom mängderna ibland kan avvika från det som anses "normalt". Ta hellre i för mycket än för lite.

Tekniska Verken har tagit fram en handbok med råd och anvisningar för den som ska bygga avfallsutrymmen, denna baseras på Avfall Sveriges handbok för avfallsutrymmen (Rapport 2009). Handboken tar även upp transportväg för insamlingsfordon. *Transportvägar ska ha fri sikt och god framkomlighet, ha en hårdgjord körbana och minsta belastningsklass 2 (BK 2), vara snöröjd och halkbekämpad vintertid. Vägarna bör vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Om parkering tillåts måste vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare men den bör vara minst 3,5 meter. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta*

på vägbredden. Vägen ska ha en fri höjd av 4,7 meter. Insamlingsfordonet måste ha vändmöjlighet. Vändplan för normal sopbil ska ha en diameter av 18 meter med hinderfri remsa på ytterligare 1,5 meter runt om alternativt kan någon typ av vändplats möjliggöra en så kallad T-vändning.

2.2.8 Infrastruktur

Vatten och avlopp

Planområdet kommer att inkluderas i verksamhetsområde för VA när planen är antagen. Ta bort första meningen med VA-ledningar längs Lapportsvägen. Den var aktuell då planområdet var större. Angivna ledningar ingår inte i planområdet mer.

Det anges i första stycket att råvattenledningen ligger inom allmän platsmark natur för att undvika att den överbyggs. Men inom planområdet finns ingen allmän platsmark natur... Marken där råvattenledningen ligger är angiven som teknisk anläggning i plankartan.

Tillägg efter "flytta längs Lapportsvägen". VA-ledningar behöver anläggas längs Lapportsvägen för att försörja de tre kvartersområdena. Förprojektering krävs.

Korrigera meningen enligt "Självfall på huvudspillvattenledningen ska troligen kunna ordnas, men ett E-område för eventuell pumpstation är inlagt längs Lapportsvägen om pumpstation behöver anläggas.

Stryk denna del av ovanstående mening: "men en mer detaljerad projektering behövs för att säkerställa att även fastighetsägarna får självfall från sina byggnader till sin anslutningspunkt." Det avsåg bostäder inom planområdet i tidigare skede när planområdet var större.

OBS! I samband med Trafikverkets byggnation av vänthall och ny bangård har en kommunal vattenledning lagts om längs Lapportsvägen. Ledningen saknas i plankartan. Underlag på ledningen har skickats in tidigare under planprocessen. Ledningen ligger precis i linje med norra plangränsen för kvartersmark vilket innebär att ledningsrätt för ledningar hamnar inom kvartersmark. Det är inte bra! Plangränsen behöver korrigeras, alternativt måste u-område läggas in på kvartersmark parallellt med Lapportsvägen. Risk är dock att mindre avvikelser kan tillåtas och ledningen överbyggs. Även spillvattenledning kommer att anläggas inom samma stråk.

Vattenförsörjning. Befintligt vattenverk ligger inom planområdet. Som nämnts under 2.1.4 avser kommunen att ersätta befintlig ytvattenförsörjning med grundvatten, vilket med största sannolikhet kommer att innebära att ett nytt vattenverk utanför aktuellt planområde anläggs. Aktuellt planområde kommer troligtvis inte att beröras av vattenskyddsområde för den nya grundvattentäkten.

Avloppsrening. Som tidigare nämnts finns endast utrymme för anslutning av ytterligare 50-60 pe till befintligt avloppsreningsverk. För att möjliggöra denna anslutning genomförs under 2018 åtgärder på avloppsnätet för att minska de hydrauliska belastningen på avloppsreningsverket. För anslutning utöver 60 pe krävs utökning av avloppskapaciteten.

4 BESKRIVNING AV DETALJPLAN

Kvartersmark - Kvarter 1

Det bör förtydligas att det bara är en VA-anslutning som är tillåten till tomten. En gemensamhetsanläggning för VA behöver också inrättas om det blir flera olika ägare av byggnaderna eller om området avstyckas i flera fastigheter.

Förutsättningar för tomten: - Ändra ordet "begränsas" till "gränsar".

Kvartersmark - Kvarter 2

Det bör förtydligas att det bara är en VA-anslutning som är tillåten till tomten. En gemensamhetsanläggning för VA behöver upprättas om det blir flera olika ägare av byggnaderna eller om området avstyckas i flera fastigheter. TVAB har inte gjort någon utredning utan endast bedömt att ledningen vid Lapportsvägen är möjlig att flytta.

Förutsättningar för tomten: - Ändra ordet "begränsas" till "gränsar".

Kvartersmark - Kvarter 3

En gemensamhetsanläggning för VA behöver upprättas om det blir flera olika ägare av byggnaderna eller om området avstyckas i flera fastigheter.

4.1.4 Tekniska lösningar - hantering på tomtmark

Korrigerar meningen "Vattenledningen från kvarter 2 och 3 behöver flyttas" enligt:
Vattenledningen från kvarter 2 och 3 planeras att flyttas och anläggas i den nya infartsvägen (GATA 2) från Lapportsvägen och anslutas till befintlig vattenledning i Lapportsvägen.

Tekniska lösningar - Gatumark

Det finns inget kommunalt dagvattennät inom området utan dagvattnet leds vidare via öppna diken efter vägarna eller omhändertaras lokalt på den egna fastigheten. Det är kostsamt att anlägga kupolsilar och dräneringsledning i svackdiken. Det är inte beslutat att kommunala dagvattenledningar skall anläggas längst vägarna. Förprojekteringen av VA-ledningar efter Lapportsvägen kan svara på om lösning med ledning eller öppna diken är bäst.

5 GENOMFÖRANDE

5.1 Tekniska åtgärder

Det finns inget kommunalt dagvattennät inom området utan dagvattnet leds vidare via öppna diken efter vägarna eller omhändertaras lokalt på den egna fastigheten. Det är inte beslutat att kommunala dagvattenledningar skall anläggas längst vägarna. Förprojekteringen av VA-ledningar efter Lapportsvägen kan svara på om lösning med ledning eller öppna diken är bäst.

5.3 Organisatoriska åtgärder

Befintligt avloppsreningsverk klarat inte kapacitetsmässigt att ansluta hela planen i dagsläget. Då kapaciteten är begränsad i avloppsreningsverket krävs att planen ansluts i etapper. Det bör tydliggöras vilket område som avses anslutas och byggas ut i första hand. Etappindelning bör ske i enlighet med en utbyggnadsplan/åtgärdsplan för reningsverket. Om reglerad etappindelning inte sker finns risk för att verkets kapacitet överskrids. Utbyggnad av avloppskapaciteten i Abisko måste föregås av ett strategiskt beslut om hur stor kapacitetsökning som långsiktigt kommer att behövas, dvs. ta höjd för kommande exploateringsplaner utöver aktuell detaljplan. Efter beslut om kapacitetsökningens omfattning kan projektering av utbyggnad av avloppskapaciteten påbörjas.

Genomförandetid

Genomförandetiden på fem år är troligtvis för kort för att hela planområdet ska kunna exploateras med maximal byggrätt. Total exploatering innebär att avloppsreningsverket behöver byggas ut. Beslut för utbyggnad av avloppsreningsverk bör samordnas med den planerade FÖP:en för Abisko.

5.4 Fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser

Gemensamhetsanläggning för VA kommer att behöva inrättas om kvarteren avstyckas, alternativt bebyggs med olika ägare. En anslutningspunkt vid Lapportsvägen medges för respektive kvarter.

PLANKARTA

Den norra plangränsen längs Lapportsvägen behöver minskas söderut för att rymma befintlig vattenledning. Alternativt behöver ett 3-4 meter brett u-område läggas in längs kvartersmarken.

Det anges i texten att råvattenledningarna till vattenverket ligger inom naturmark. På plankartan är E-område inlagt. Korrigering behövs i text eller plankarta.

Såväl dagvattenutredning som de geotekniska undersökningarna visar på vikten av att avskärande diken anläggs för att avvattna området. För att säkerställa detta kanske text för dike alternativt planbestämmelse för detta ändamål borde skrivas in på plankartan?

Enligt utförda Geotekniska undersökningar så rekommenderas inom flera delområden generellt hög grundläggningsnivå av byggnader samt förstärkt dränering, med avseende på den höga grundvattennivån. Även detta kanske borde regleras med en planbestämmelse för att säkerställa att lämpliga åtgärder utförs i bygglovsskedet?

Administrativa bestämmelser tillägg: Kvartersmark ska vara tillgänglig för gemensamhetsanläggningar för parkering, VA, bullerskärm, bastu-, garage-, och förrådsbyggnader.

Kommentar: *Korrigeringar till planbeskrivningen och plankartan är gjorda. Grundläggningsnivåer kommer inte att regleras i detaljplanen. Höga grundvattennivåer är inte aktuella i det minskade detaljplanområdet. Genomförandetiden kommer att vara fem år. Avskärande dike visas inte på plankartan. Avvattning av fastigheter/hantering av dagvatten löser fastighetsägarna själva. Det är viktigt att ta hänsyn till och planera lösningen i kvartersplaneringsskede. Planbeskrivningen beskriver det.*

8. Sveriges geotekniska undersökning (SGU), 2018-08-23

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig.

Kommentar: -

9. Privatperson, 2018-08-24

Vi ser inga större problem med detaljplanen. Men vi undrar hur man har tänkt med möjlighet till parkeringsplatser då det blir ökad trafik efter Lapportsvägen. Risken finns att boende parkerar längs Lapportsvägen vilket försvårar snöröjning vintertid som är ett problem redan idag. Samma sak gäller framkomligheten för utryckningsfordon. Parkeringsplatser bör finnas i mycket nära anslutning till bostäderna. (Parkeringsplats på gård). Alla som bor i Abisko har minst 1 bil.

Kommentar: *Parkering anordnas inom fastigheten. Gatuparkeringen är inte en rimlig lösning i Abisko året runt. Enligt kommunens parkeringsprogram borde varje en- och tvåbostadshus ha minimum två parkeringsplatser och flerbostadshus minimum 1,1 parkeringsplatser per lägenhet. Parkeringsfrågan för friluftsliv utreds i fördjupade översiktsplanarbetet som pågår nu.*

10. Gabna sameby, 2018-09-14

Kiruna kommun har skickat sitt förslag till ovan nämnda detaljplan till Gabna sameby för yttrande under granskningsskedet. Gabna sameby vill med anledning av detta lämna följande synpunkter. Efter att Kiruna kommun 2016 samrått om sitt dåvarande planförslag med samebyn har dels planen förändrats i sin utformning och storlek, dels har förutsättningarna för att genomföra planen förändrats genom den information som tillkommit i ärendet avseende den militära och civila helikopterverksamheten i området samt kommunens beslut att flytta den civila helikopterverksamheten till en annan plats. Samebyn menar att detta förändrar förutsättningarna för detaljplanens konsekvenser på rennäringen såväl som allmänt och enskilt intresse. Genom att det i granskningshandlingarna till detaljplanen framgår att den civila helikopterverksamheten ska flyttas menar samebyn att:

- Det framgår inte i ärendet om en flytt av helikopterverksamheten är möjlig, vilket även framgår av Länsstyrelsen i Norrbottens läns samrådsyttrande 2016-03-15.
- Frågan om vart helikopterverksamheten ska flyttas är inte utredd, inte heller vilka konsekvenser en sådan ny lokalisering skulle få för samebyn.
- Förslaget till detaljplan som nu föreligger medför därför sådan betydande miljöpåverkan i form av såväl indirekta som kumulativa miljöeffekter (Miljöbalken 1998:808, 6 kap §1) att en miljökonsekvensbeskrivning avseende konsekvenserna för rennäringen behöver upprättas.

- Kommunen bedömer i handlingarna att eftersom området av riksintresse för rennärings ligger utanför planområdet kommer några negativa konsekvenser inte att uppstå. Samebyn vill tvärtom poängtera att påverkan på riksintresse för rennärings mycket väl kan uppstå genom verksamheter som ligger långt ifrån själva riksintresset bl.a genom de indirekta och kumulativa konsekvenser en detaljplan kan ge upphov till. Det är dessa en miljökonsekvensbeskrivning ska utreda och beskriva.
- Förutom att rennärings har ett skydd i miljöbalken genom att vara ett allmänt intresse är det även ett enskilt intresse. Ingenstans i planen beskrivs vad detta innebär och vilka konsekvenser planen medför för rennärings som enskilt intresse.
- Samebyn är emot ett antagande av planen med anledning av att de indirekta och kumulativa miljökonsekvenserna för rennärings inte är undersökta. Samebyn vill poängtera att man inte är emot att nya bostäder byggs i Abisko, men finner det anmärkningsvärt att kommunen inte redovisar och arbetar utifrån ett helhetsperspektiv på markanvändningen i Abiskoområdet, vilket är en nödvändighet för att kunna beskriva, förebygga och hantera konsekvenserna för rennärings inom samebyn.
- Samebyn har idag en sådan stor kumulativ påverkan på sina betesmarker att man är på gränsen av, eller strax under vad som bedöms vara långsiktigt hållbart för att tillgodose renens behov av betesmarker inom samebyn. Det är därför extra viktigt att planens miljökonsekvenser blir tillräckligt belysta.

Kommentar: *Kommunen har ingen rådighet över försvarsmaktens helikopterplatta. I det fördjupade översiktsplanarbetet söker kommunen en alternativ placering/alternativa placeringar för den civila helikopterverksamheten. Samebyn har varit med i diskussionen om flera alternativa placeringar. Dialogen fortsätter i samband med det pågående fördjupade översiktsplaneringen.*

Så länge den civila helikopterverksamheten använder försvarsmaktens helikopterplatta, kommer inte permanenta bostäder att kunna byggas inom detaljplanområdet. Med anledning av detta har kommunen gjort förändringar i detaljplanens markanvändning till att vara mer flexibel.

Stadsbyggnadsförvaltningen
Planavdelningen
2020-01-16

Aleksiina Toivanen
Planarkitekt

Bilaga: Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen
Norrbotten

GRANSKNINGS-
YTTRANDE

Datum
2018-08-24

Diarienummer
402-7877-18

1 (3)

Kommunstyrelsen
diabas@kiruna.se

Detaljplan för Abisko 1:22 m.fl. bostäder, Kiruna kommun

Kommunens dnr 2015-01099

Bakgrund

Kiruna kommun har under perioden 27 juni till 24 augusti 2018 ställt ut förslag till detaljplan för bostäder i Abisko, för granskning.

Planområdet ligger i västra delen av Kiruna kommun, Abisko tätort, 95 km från Kirunas centrum. Syftet är att ge planmässiga förutsättningar för bostäder och turistverksamhet.

Planförslaget har tidigare varit ute samråd och Länsstyrelsen har lämnat ett samrådsyttrande 2016-03-15.

Planförslaget är förenligt med gällande fördjupad översiktsplan för Torneträskområdet från 2014.

Länsstyrelsens synpunkter

Planområdet har minskats till en tredjedel sedan samrådet, så att befintliga villor samt obebyggt område lämnats utanför detaljplanen.

Buller från järnvägen

Om en detaljplan avser en eller flera bostadsbyggnader ska planbeskrivningen om det inte är obehövligt till bullersituationen, innehålla en redovisning av beräknade värden för omgivningsbuller, vid bostädernas fasad och vid uteplats i enlighet med 4 kap 33a§ plan- och bygglagen. Vid beräkningen skall även hänsyn till *framtida* trafik tas.

En bullerutredning för buller från järnvägen (daterad 2011) har tagits fram med prognosår 2020. Denna tidshorisont är för kort. Enligt både Boverket och Trafikverket används normalt år 2040 som prognosår vid järnvägstrafik. I de fall där förändringar som påverkar bullersituationen planeras, och nya förutsättningar är kända, måste detta tas med i bedömningen. Länsstyrelsen anser att beräkningarna ska uppdateras och anpassas till nu gällande förutsättningar och till aktuellt planförslag samt att prognosår 2040 används. Kommunen har infört planbestämmelse om att riktvärde för buller inte får överstigas, varför det är viktigt att kommunen säkerställer att planbestämmelsen är möjlig att följa.

Kommunen konstaterar att det behövs bullerskyddande åtgärder för att klara bullervärden enligt förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader (2015:216). Det bör av planbeskrivningen framgå hur bullerplanket ska utformas och var det ska placeras för att gällande riktvärden ska klaras samt för att utblick från järnvägsområdet kan bevaras på bästa sätt.

Planbestämmelser

Enligt Boverket kan en detaljplan reglera skyddsåtgärder såsom exempelvis bullerplank i detta planförslag för att motverka risker och störningar. Det går även ange högsta tillåtna nivåer för vissa störningar exempelvis buller som i detta planförslag.

Bestämmelser avseende skydd mot störningar rekommenderas att användas och enligt Boverket att betecknas på plankartan med m. I bestämmelsetexten ska en hänvisning till vilka riktvärden som avses tilläggas. Det är också viktigt att i planbeskrivningen klarlägga hur drift och underhåll av planket är avsedd att skötas. För att säkerställa att bestämmelsen om bullerplank kommer till stånd rekommenderar Länsstyrelsen att den kompletteras med en administrativ bestämmelse om villkor för lov eller startbesked.

En planbestämmelse p₂ om att ”byggnaders utseende ska förstärka Abiskos karaktär” har införts. Denna bestämmelse är svårtolkad, går därför inte att följa upp och har därmed inte rättsverkan. Innebörden av bestämmelsen behöver preciseras och beskrivas. Kommunen kan också komplettera planförslaget med fler illustrationer av hurdana hus som kan uppföras utifrån ställda krav. Kommunen anger i bestämmelsen också att det för områdets karaktär är viktigt att marknivån inte ändras väsentligt. Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att införa planbestämmelser om plushöjd för att säkerställa detta.

Kulturmiljö

I samrådsskedet ansåg kommunen att använda komplementbyggnader som är bullerdämpande i stället för bullerplank. Då kommunen har infört en planbestämmelse som anger att en bullerskärm ska byggas vid Lapportsvägen för att avgränsa buller från järnvägen, är bullerplankets placering och utformning viktig för bevarande av utblick/fjällutsikt från järnvägsområdet. I planbeskrivningen anges att ”*det går att se Lapporten obehindrat från detaljplaneområdet*” – men går det från järnvägsområdet som är kärna i riksintresse kulturmiljö?

Klimat

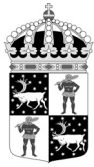
Länsstyrelsen anser att kommunen behöver komplettera detaljplanen avseende utredning och bedömning av klimatförändringars effekter på planen.

I samrådsredogörelsen anger kommunen att: ”*Det finns ett kapitel i dagvattenutredningen om översvämning och klimat. Planbeskrivningen kompletteras med det. Projektering av området innebär mera detaljerade och konkreta lösningar omkring det.*”

Av handlingarna framgår fortfarande inte hur man tagit hänsyn till klimatförändringarnas effekter. Den dagvattenutredning man hänvisar till, finns inte bilagd i handlingarna. Den är genomförd 2015, innan samrådsskedet.

Prövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen har inte några invändningar mot planförslaget som skulle kunna leda till att beslutet att anta detaljplanen behöver prövas enligt bestämmelserna i 11 kap 10 § plan- och bygglagen.

Länsstyrelsen
Norrbotten

GRANSKNINGS- YTTRANDE

Datum
2018-08-24

Diarienummer
402-7877-18

3 (3)

Samråd

Samråd har hållits med Länsstyrelsens enheter för miljöskydd, naturmiljö, naturresurs och rennäring samt med enheten för samhällsskydd.

De som deltagit i yttrandet

Beslut till yttrandet har fattats av enhetschef Willy Sundling med planarkitekt Marja Suikki som föredragande.